

УИЛЯМ ТЕН ТЪРГОВЕЦЪТ ФАУСТ

Превод от английски: Александър Хрусанов, 1982

chitanka.info

Търговеца Фауст, така ме нарича Рикардо. Самият аз не зная какъв съм.

Ето ме, седя си в малката кантора три на два метра. Чета обяви за продажби на правителствени излишъци. Опитвам се да разбера къде се крие възможността да се припечели някой грешен долар и къде няма нищо друго освен още главоболия.

И така изведнъж вратата на кантората се отваря. Един дребен мъж с мръсно лице в много изцапан и измачкан летен костюм влиза в стаята, изкашля се и казва:

— Интересува ли ви да купите банкнота от двадесет долара за пет?

Точно така. Искам да кажа, че само по това можех да съдя за него. Огледах го хубаво.

— Какво-о? — рекох аз.

Той размърда крака и отново се изкашля.

— Двадесет долара — измърмори. — Двадесет за пет.

Накарах го да сведе поглед и да се загледа в обувките си. Бяха долнокачествени, напукани обувки, долнокачествени и мръсни като всичко останало по него. От време на време лявото му рамо помръдваше в някакъв тик.

— Аз ще ви дам двадесет долара — обясни той на обувките си — и с тях ще купя от вас пет. У мен ще останат пет, а у вас двадесет.

— Как се промъкнахте в сградата?

— Просто влязох — отвърна той леко объркан.

— Просто влязохте — повторих аз с подигравателно подражание.

— А сега просто се върнете по стълбите до долу и се разкарайте по дяволите. В преддверието има надпис „ЗАБРАНЕНО ЗА ПРОСЯЦИ“.

— Аз не прося. — Подръпна краищата на сакото си. Беше също сякаш се опитваше да оправи пижамата, с която е спал. — Искам да ви продам нещо. Двадесет долара за пет. Аз ви давам...

— Искате ли да извикам полиция?

Той придоби доста уплашен вид.

— Не. Защо ще викате полиция? Не съм направил нищо, заради което да викате полиция!

— След миг ще извикам полиция. Предупреждавам ви честно. Само ще позвъня долу на портиера и веднага ще изпратят някого. В

тази сграда не се допускат просяци. Зданието е предназначено за делова дейност.

Той потърка лицето си с ръце, смъкна малко от мръсотията, след това отри ръце в реверите на самото и остави мръсотията по тях.

— Няма ли да сключим сделка? — попита той. — Двадесет долара за пет? Вие купувате и продавате различни неща. Какво не е наред със сделката, която ви предлагам?

Вдигнах слушалката на телефона.

— Добре — рече той, като вдигна ръка с дланта нагоре. — Отивам си. Отивам си.

— Най-добре ще бъде. И затворете вратата след себе си.

— Само в случай, че промените решението си. — Бръкна в джоба на мръсните си, смачкани панталони и извади една визитна картичка. — Можете да ме намерите там. Почти по всяко време на деня.

— Разкарайте се — посъветвах го аз.

Той протегна ръка, пусна картичката на бюрото ми върху всичките обяви за продажби, покашля се два пъти и погледна дали не съм се заинтересувал. Не? Не. Измъкна се.

Хванах картичката с крайчетата на пръстите си и понечих да я хвърля в кошчето за отпадъци. Но се спрях. Визитна картичка. Беше толкова необичайно — такъв мърляч с визитна картичка. Визитна картичка на всичкото отгоре.

Всъщност цялата игра беше необикновена. Започнах да съжалявам, че не го оставих да си изпее песента докрай. Все пак той само ми предложи изгодна сделка, нали?

Винаги мога да се възползувам от всяка изгодна сделка. Работя в малко помещение, купувам и продавам, но половината ми капитал са добрите идеи. Готов съм да се възползувам от добра идея дори когато се предлага от някой безделник.

Картичката беше чиста и бяла с изключение на кафявото петно, оставено от пръстите му. С разкрасен ръкописен шрифт на нея беше написано г-н Ого Ексар. Под него се мъдреха името и телефонът на един хотел в района на „Таймс скуеър“, недалеч от кантората ми. Знаех хотела, не беше скъп, но доста приличен — някъде малко под средната линия.

В един ъгъл на картичката беше написан номерът на стаята. Вгледах се в нея и ме обзе някакво странно чувство. Просто не знаех какво да мисля. Но всъщност защо пък някой просяк да не живее в хотел? „Не бъди сноб, Бърни“, казах си аз.

Двадесет долара за пет. Какъв ли просяшки номер се криеше зад това? Все ми се въртеше из главата това предложение!

Оставаше да направя само едно. Да питам някого. Рикардо? Все пак беше известен преподавател в колеж. Един от най-добрите ми съветници.

Беше ми помагал много — подсказа ми някои неща за строителната програма на колежа и това ми донесе хиляда и петстотин без особен труд, после за смяната на канцеларското оборудване в Обединените нации, такива неща. Винаги беше на разположение, когато имах нужда да питам за неща, за които беше необходимо виеше образование. И то само заради двестата-триста долара, които е получил досега от мен като комисионна.

Погледнах часовника. Сега Рикардо вероятно си беше в кабинета, работеше над доклади или каквото върши там. Набрах номера на телефона му.

— Ого Ексар ли? — повтори той след мен. — Звучи ми като финландско име. Или може би е естонско. Бих казал от източната част на Балтийското крайбрежие.

— Това няма значение — прекъснах го аз. — Интересува ме само едно. — И му разказах за предложението да сменя двадесет долара за пет.

— Отново този номер! — изсмя се той.

— Да не е някаква древна измама, с която гърците са подвели египтяните?

— Не. Американски е. И не е измама. По време на депресията един нюйоркски вестник изпратил репортер из града с двадесетдоларова банкнота, която предлагал да смени за един долар. Никой не се съгласил. Работата е в това, че дори безработните, които са били на границата на глада, не са искали да ги сметнат за бунаци, така че всички се отказали от лесната печалба.

— Двадесет долара за един? Предложението беше двадесет за пет.

— Ами, Бърни, не забравяй инфлацията — отново се изсмя Рикардо. — А в днешно време по-вероятно е да става въпрос за някакво телевизионно предаване.

— Телевизията ли? Трябваше да го видиш как беше облечен този тип!

— Просто допълнителен елемент, логична прибавка, с която да се накарат хората да не приемат предложението сериозно. Хората от университетите, които провеждат анкети, действуват по подобен начин. Преди няколко години група социолози започнаха изследване за реакцията на хората спрямо събиращите помощи за благотворителни цели. Нали знаеш, от онези, дето подрънкват с тенекиените си кутии по ъглите на улиците: „ПОМОГНЕТЕ НА ДЕТЕТО С ДВЕ ГЛАВИ“, „ПОМОЩ ЗА ЖЕРТВИТЕ ОТ НАВОДНЕНИЕТО В АТЛАНТИС“. Та те бяха облекли някои от студентите...

— Значи ти мислиш, че този тип е говорил сериозно?

— Струва ми се, че е твърде вероятно да е така. Само че не разбирам защо ти е оставил визитната си картичка.

— Сега май започвам да се досещам. Ако е за телевизионно предаване, сигурно е свързано и с други номера. Нещо с награди — коли, хладилници, замък в Шотландия, все такива неща.

— Телевизионно предаване с награди? Ами може и така да е.

Затворих телефона, поех дълбоко въздух и набрах номера на хотела на Ексар. Наистина живееше там и току-що се беше върнал.

Бързо слязох долу и хванах такси. Кой знае с кого се беше вече свързал?

Докато се изкачвах с асансьора, продължавах да си мисля. Как от двадесетдоларовата банкнота да стигна до големите работи — телевизионните награди, без Ексар да разбере, че зная какво става? Може би пък да ми проработи късметът. Може той да ме подкани.

Почуках на вратата. Когато викна „влез“, влязох. Но за една-две секунди не можех да виждам.

Стаята беше малка като всички хотелски стаи — малка, вмирисана и задушна. Но той не беше запалил лампите, никаква лампа. Щорите на прозореца бяха спуснати до долу. Когато очите ми свикнаха с мрака, успях да различа този Ого Ексар. Седеше на леглото, на близката до мен страна. Все още беше облечен в странния смачкан летен костюм.

И знаете ли? Гледаше един смешен портативен телевизор, който беше сложил върху бюрото. Цветно предаване. Само че не работеше както трябва. На екрана нямаше образи или картина, а само различни цветове, които се гонеха по него. Голямо червено петно, голямо оранжево петно, сини, зелени и черни черти. Някакъв глас говореше, но думите му бяха неразбираеми: „Уа-уе, ди-уа, ди-уе“.

Когато влязох, той го загаси.

— „Таймс скуеър“ не е добро място за телевизията — казах му аз. — Има много смущения.

— Да — съгласи се той. — Прекалено много смущения. — Той прибра телевизорчето. Искаше ми се да го бях видял, докато работи изправно.

Странно, знаете ли? Очаквах в стаята да мирише на алкохол, очаквах в кошчето за отпадъци да видя две празни бутилки. Нямаше никакви подобни признаци.

В стаята миришеше само на нещо, което не ми беше познато. Може би беше миризмата на самия Ексар, концентрирана.

— Здравейте — рекох аз, като се чувствавах малко неудобно заради начина, по който се бях отнесъл към него в кантората. Бях малко груб.

Той остана да седи на леглото.

— Двадесетте долара са у мен — осведоми ме той. — Имате ли пет?

— Предполагам, че имам пет долара — отвърнах аз, като търсех усърдно в портфейла си и се опитах да се пошегувам. Той не каза нищо, нито дори ме покани да седна. Измъкнах една банкнота. — Ще стане ли?

Той се наведе напред и се взря, сякаш можеше да види — в такъв полумрак — що за банкнота е.

— Добре — рече той. — Но искам разписка. Заверена нотариално.

„По дяволите — помислих си аз, — сега пък нотариално заверена разписка.“

— В такъв случай ще трябва да слезем долу. На 45-а улица има дрогерия^[1].

— Да вървим — изправи, се той, като се закашля — веднъж, два, три, четири пъти едно след друго.

По пътя към дрогерията се отбих в магазин за формуляри и купих кочан с универсални разписки. Още там попълних една от тях. Ню Йорк, щата Ню Йорк и датата. „Получих от г-н Ого Ексар сумата двадесет долара за една петдоларова банкнота, сериен номер...“

— Така добре ли е? — попитах го. — Вписвам серийния номер, за да изглежда, че ви е трябвала точно тази банкнота, нали знаете, адвокатите държат да се спомене стойността на стоката.

Той изкриви глава и прочете разписката. После провери серийния номер на банкнотата, която държах в ръка. Кимна с глава.

Трябваше да почакаме собственикът на магазина да обслужи двама клиенти. След като подписах разписката, той я прочете, вдигна рамене и я завери с печата си. Платих му двадесет и пет цента; аз печелех от сделката.

Ексар постави на масата пред мен съвсем нова двадесетдоларова банкнота. Наблюдаваше ме, докато я вдигнах да я прегледам срещу светлината — първо от едната страна, после от другата.

— Добре ли е? — попита.

— Да. Нали разбирате, не ви познавам, не познавам и парите ви.

— Разбира се. И аз бих постъпил така с непознат човек. — Той прибра разписката и моите пет долара в джоба си и си тръгна.

— Ей — подвикнах му аз. — Бързате ли?

— Не — той спря, изглеждаше озадачен. — Не бързам. Но вие си получихте двадесетте долара за петте. Сключихме сделката. Всичко е приключено.

— Добре, сключихме сделка. Какво ще кажете за чаша кафе?

Той се поколеба.

— Аз черпя — успокоих го. — Ще се разпусна с десет цента. Хайде да изпием по чашка кафе.

Видя ми се разтревожен.

— Да не искате да развалим сделката? Имам разписка. Заверена нотариално. Дадох ви двадесет долара, вие ми дадохте пет. Сключихме сделка.

— Сделката си е сделка — казах аз, като го побутнах към една празна маса. — Сделката си е сделка, всичко е подписано, подпечатано и стоката е предадена. Никой не се отказва. Просто искам да ви почерпя чаша кафе.

Лицето му просветна, доколкото това беше възможно под цялата мръсотия.

— Не искам кафе. Предпочитам супа. Ще изям една супа от гъби.

— Добре, добре. Супа, кафе, все едно. Аз ще пия кафе.

Седях и го разглеждах. Беше се навел над чинията и гълташе супата лъжица след лъжица, жива илюстрация на скитник, който не е ял цял ден. И то чиста проба скитник, три пъти преварен, запазена марка. Такъв тип би трябвало да лежи край някоя врата и да се опитва да се отърве от палката на полицаия, би трябвало да си изкашля алкохолизираните черва. Не би трябвало да живее в почтен хотел или да ми дава двадесет долара за пет, нито пък да яде нещо толкова почтено като супа от гъби.

Но и в това имаше смисъл. За телевизионно предаване с награди организаторите наемат най-добрите възможни актьори, за да им хвърлят парите на вятъра. Тип, който така добре да се преструва на скитник, че хората да му се смеят в лицето, когато им предлага доходна сделка.

— Не искате ли да купите още нещо? — попитах го аз.

Той задържа лъжицата пред устата си и се вгледа в мен подозрително.

— Като какво?

— Ами, не зная. Може би ще искате да купите десетарка за петдесет долара. Или двадесет за сто?

Ексар се позамисли за предложението. После отново се зае да се налива със супа.

— Това не е сделка — отзова се той презрително. — Що за сделка е това?

— Извинете. Просто рекох да попитам. Не съм искал да ви подлъжа. — Запалих цигара и зачаках.

Моят приятел с мръсното лице довърши супата и посегна към книжните салфетки. Обърса устните си. Наблюдавах го — не размаза мръсното петно край устата си. Само попи капчиците супа. Беше посвоему изтънчен.

— Не искате ли да купите нещо друго? Аз съм на разположение, точно сега имам свободно време. Ако ви се върти нещо в главата, ще е добре да го обсъдим.

Смачка на топка книжната салфетка и я хвърли в супената чиния. Тя се намокри. Беше изял всичките гъби и оставил течността.

— Моста „Златната врата“ — рече той внезапно.

Изпуснах цигарата.

— Какво?

— Моста „Златната врата“. Оня в Сан Франциско. Бих го купил. Бих го купил за... — вдигна очи към флуоресцентните лампи на тавана и се замисли няколко секунди — да кажем, за сто двадесет и пет. Сто двадесет и пет долара. В брой.

— А защо моста „Златната врата“? — попитах го като същински идиот.

— Него го искам. Попитайте ме какво друго искам да купя... ами точно това друго ми трябва. Моста „Златната врата“.

— Защо да не е мостът „Джордж Вашингтон“? Ей тук е, в Ню Йорк, над река Хъдзън. Защо да купувате нещо толкова надалеч, чак на западния бряг?

Захили ми се, сякаш се възхищаваше от изкусната ми хитрост.

— О, не — отвърна той, като лявото му рамо заподскача. Нагоре-надолу, нагоре-надолу. — Зная какво искам. Моста „Златната врата“ в Сан Франциско. Сто двадесет и пет. Ако ви харесва.

— Съгласен съм. Щом това искате, вие диктувате условията. Но... разбирате, че мога да ви продам само моята част от моста, каквато е частта, която притежавам.

Той кимна.

— Искам разписка. Впишете точно така в разписката.

Вписах го в разписката. И отново се върнахме. Собственикът на дрогерията завери разписката, прибра печата в чекмеджето под тезгяха и ни обърна гръб. Ексар отброи от голямата пачка шест банкноти по двадесет долара и една от пет — всичките съвършено нови. Пъхна останалите пари обратно в джоба на панталоните си и отново се направи да си тръгне.

— Още едно кафе? — попитах го аз. — Или още една супа?

Той ме изгледа доста озадачено и сякаш целият потръпна.

— Защо? Какво друго искате да продадете?

Вдигнах рамене.

— Какво желаете да купите? Само кажете. Хайде да видим какви други сделки можем да сключим.

Всичко това отнемаше дяволски много време, но аз не се оплаквах. За петнадесет минути спечелих сто и четиридесет долара. Да кажем, сто тридесет и осем и петдесет цента, ако се извадят всички разноски като нотариални такси, кафе, супа — всичките законни разходи, всичките ниски. Не се оплаквах.

Но очаквах едрата риба. Сигурно имаше някоя едра риба.

Разбира се, може би трябваше да се почака до самото телевизионно предаване. Вероятно ще ме питат какво съм си мислил, докато съм продавал всичките тези боклуци на Ексар, а аз ще обясня, те пък ще започнат да раздават хладилници и бонове за покупки в „Тифани“...

Докато витаех в облаците, Ексар беше казал нещо. Нещо съвсем необичайно. Помолих го да повтори.

— Азовско море — рече той. — В Русия. Ще ви дам триста и осемдесет долара за него.

Никога не бях чувал, че съществува такова море. Облизах устни и се позамислих. Странна сума — триста и осемдесет. И то за цяло дяволско море. Опитах да хвърля въдица.

— Дайте четиристотин и сделката е сключена.

Закашля се силно и се ядоса.

— Какво става — попита между две покашляния, — да не би триста и осемдесет да е ниска цена? Морето е малко, едно от най-малките. Само тридесет и шест хиляди квадратни километра. А знаете ли каква е най-голямата му дълбочина?

— Достатъчно дълбоко е — придах си умен вид аз.

— Петнадесет метра — викна Ексар. — Само толкова, петнадесет метра! Кой ще ви даде повече от триста и осемдесет за такова море?

— Успокойте се — казах аз, като го потупах по мръсното рамо. — Хайде да разделим разликата. Казвате триста и осемдесет, аз искам четиристотин. Какво ще кажете, ако се спрем на триста и деветдесет? — Всъщност ми беше все едно — десет долара повече или по-малко. Но исках да видя какво ще стане.

Той се успокои.

— Триста деветдесет долара за Азовско море — промърмори си той, недоволен, че се опитват да го измамат, че го взимат за балама. —

Искам само морето; не ви карам да прибавяте Керченския проток или някое пристанище като Таганрог...

— Слушайте какво ще ви кажа — вдигнах ръце аз. — Няма да се пазаря. Дайте ми триста и деветдесет и ще прибавя Керченския проток като премия. Какво мислите?

Той обмисли предложението. Подсмръкна. Обърса носа си с опакото на ръката.

— Добре — съгласи се накрая. — Съгласен съм. Азовско море и Керченския проток за триста и деветдесет.

Туп! Удари печата на нашия посредник. Ударите му ставаха все по-силни.

Ексар ми плати с шест банкноти по петдесет долара, четири по двадесет и една от десет — всичките съвсем новички от буцата в джоба на панталоните му. Помислих за петдесетачките, които оставаха в пачката, и усетих как устата ми се налива със слюнка.

— Е, добре — обадох се аз. — А сега какво?

— Още нещо ли продавате?

— За подходяща цена, разбира се. Само кажете какво.

— Има много неща, които могат да ми влязат в работа — въздъхна той. — Но дали ми трябва точно сега? Този въпрос трябва да си задам.

— Точно сега имате възможността да ги купите. По-късно... кой знае? Мен може да ме няма, възможно е някои други да започнат да наддават, всякакви неща могат да се случат. — Поизчаках го, но той само се мръщеше и кашляше. — Какво ще кажете за Австралия? — подхвърлих аз. — Искате ли да купите Австралия, да кажем, за петстотин долара? Или Антарктика? За Антарктика ще ви направя голяма отстъпка.

Интересът му се посъбуди.

— Антарктика ли? Колко ще искате за нея? Не... така до никъде няма да стигна. Тук малко, там малко. Всичко е толкова скъпо.

— Купувате на изключително ниски цени, приятелю, и го знаете. Не бихте могли да купувате по-евтино дори на едро.

— А какво ще кажете за малко търговия на едро? Колко ще искате за всичкото?

Поклатих глава.

— Не разбирам за какво говорите. За какво всичко?

Започна да проявява нетърпение.

— За всичкото. Света. Земята.

— Ей! — възкликнах аз. — Много е.

— Ами омръзна ми да купувам парче по парче. Ще ми направите ли отстъпка за покупка на едро, ако взема цялата планета?

Поклатих глава сякаш едновременно исках да изразя и „да“, и „не“. Миришеше на пари, на много пари. Вероятно сега трябваше да му се изсмея и да си тръгна. Дори не се усмихнах.

— За цялата планета, естествено... имате право на отстъпка. Но точно какво, искам да кажа, какво точно искате да купите?

— Земята — отвърна той, като се приближи толкова към мен, че усетих вмирусания му дъх. — Искам да купя Земята. С всичко на нея.

— Цената ще трябва да е добра. Ще продам всичко наведнъж.

— Ще дам добра цена. Но ето каква ще е сделката. Плащам две хиляди долара в брой. Получавам Земята, цялата планета, и ще трябва да добавите и нещо от Луната. Правото на риболов, търсене на полезни изкопаеми и на заровени съкровища. Какво ще кажете?

— Ужасно много е.

— Зная, че е много — съгласи се той. — Но и много плащам.

Ето това беше голямата сделка, големият подарък. Не знаех колко пари са му дали хората от телевизията, с които да разполага, но бях сигурен, че две хиляди са само началото. Но каква ли е разумната, деловата цена за целия ни сеят?

На екрана не трябваше да изглеждам като някакъв стиснат циция. Програмният директор е определил на Ексар максимална сума.

— Наистина ли искате всичкото — попитах го, като се обърнах към него. — Земята и Луната?

Той вдигна мръсната си ръка.

— Не цялата Луна. Само споменатите права. Можете да си задържите останалото от Луната.

— И все пак е много. Ще трябва да предложите много повече от две хиляди долара за такъв огромен недвижим имот.

Ексар започна да се посгърчва и да потрепва.

— Колко... колко повече?

— Хайде да не се баламосваме. Време е за големи дела! Не говорим за мостове, реки или морета, купувате цял свят и част от друг. За това са нужни пари. Трябва да сте готов да похарчите доста пари.

— Колко? — сякаш подскачаше в мръсния си летен костюм. Хората, които влизаха в дрогерията, се заяпваха в нас. — Колко? — прошепна той.

— Петдесет хиляди. Цената е съвсем ниска. И ви е известно, че е така.

Ексар се отпусна. Дори странните му очи сякаш оклюмаха.

— Луд сте — рече той с нисък, безнадежден глас. — Изкуфял сте.

Извърна се и тръгна към въртящата се врата, вървеше някак особено и по това разбрах, че действително съм прекалил. Нито веднъж не погледна назад. Само искаше да отиде много, много далеч.

Сграбчих долната част на мръсното му сако и го задържах.

— Слушайте, Ексар — изговорих бързо, докато се дърпаше. — Виждам, че съм надхвърлил, много съм надхвърлил бюджетните ви възможности. Но и вие знаете, че можете да дадете повече от две хиляди. Искам да получа колкото е възможно повече. По дяволите, губя си времето с вас. Колко души биха го направили?

Това го спря. Повдигна глава и започна да кима. Когато се обърна, пуснах сакоето му. Отново се разбирахме!

— Добре. Отнесете се честно с мен и аз ще бъда честен с вас. Предложете малко повече. Колко най-много можете да дадете? Каква е най-високата ви цена?

Вглеждаше се надолу по улицата, мислеше, езикът му облиза мръсната кожа около устата. И езикът му беше мръсен. Съвсем сериозно! Целият му език беше оплескан с нещо черно, мазно.

— Какво ще кажете — попита той след малко — за две хиляди и петстотин? Не мога да дам повече. Нямам нито цент повече.

Беше като мен, роден търговец.

— Можете да стигнете до три хиляди — поощрих го аз. — Та колко са три хиляди? Само още петстотин. Вижте какво получавате в замяна. Земята, цялата планета и правата за риболов, търсене на полезни изкопаеми и заровени съкровища на Луната. Какво ще кажете за тях?

— Не мога. Просто не мога. Искан ми се да имах възможност. — Разтърси глава, сякаш да се освободи от тиковите и потръпванията. — Може би ще стане така. Ще дам две хиляди и шестстотин. Ще ми продадете ли за тази сума Земята и само правото за риболов и търсене

на заровени съкровища на Луната? Запазвате си правото за търсене на полезни изкопаеми. Ще мина без него.

— Дайте две хиляди и осемстотин и можете да вземете и правото за полезни изкопаеми. Необходимо ви е, виждам го. Направете си подарък. Само двеста долара още и е ваше.

— Не мога да си позволя всичко. Някои неща са твърде скъпи. Какво ще кажете за две хиляди и шестстотин без правото за търсене на полезни изкопаеми и заровени съкровища?

Бяхме започнали сериозен пазарлък. Усещах го.

— Това е абсолютно последното ми предложение — казах му аз. — Не мога да си загубя целия ден. Ще се съглася на две хиляди седемстотин и петдесет и нито цент по-малко. За тази сума ще ви дам Земята и само правото за риболов на Луната. Или правото за търсене на заровени съкровища. Изберете си, което предпочитате.

— Добре — съгласи се той. — Упорит човек сте; съгласих се.

— Две хиляди седемстотин и петдесет за Земята и правото за риболов или за търсене на заровени съкровища?

— Не, две хиляди и седемстотин и никакви права на Луната. Няма да говорим за тях. Давам две хиляди и седемстотин и получавам Земята.

— Сделката е сключена! — пропях аз и плеснахме длани. Разтърсихме си ръцете.

После го прегърнах през мръсните рамене — какво ме беше грижа за мръсотията по дрехите му, след като този тип струваше за мен две хиляди и седемстотин долара? — и отново се отправихме към дрогерията.

— Искам разписка — напомни ми той.

— Разбира се — съгласих се аз. — Но в нея ще впиша същото — че ви продавам каквато част притежавам или имам правото да продам. Получавате много за парите си.

— Вие получавате много пари за онова, което продавате — отвърна той. Харесваше ми. Независимо от тиковете и мръсотията, беше по мой вкус.

Върнахме се при собственика на дрогерията за нотариална заверка, и честна дума, през целия си живот не съм виждал по-отвратен човек.

— Работата май върви добре? — подхвърли той. — Вие двамата набирате скорост.

— Слушайте — подхванах го аз. — Вие само заверявайте. — Показах разписката на Ексар. — Така добре ли е?

Той я разгледа, като покашляше.

— Каквата част притежавате и имате правото да продадете. Добре. Впишете и „в качеството си на търговец“, нали знаете, професията ви.

Преписах разписката и я подписах. Собственикът я завери.

Ексар извади буцата пари от джоба на панталоните си. Отброи петдесет и четири съвсем новички петдесетачки и ги постави върху тезгяха. После взе разписката, сгъна я и я прибра. Тръгна към вратата.

Грабнах парите и се втурнах след него.

— Да желаете още нещо?

— Нищо друго — отвърна той. — Сключихме сделката.

— Зная, но можем да изровим още нещо, друга стока.

— Няма какво друго да намерим. Сключихме сделката.

По гласа му познах, че наистина е така. В него вече нямаше предишната плачлива нотка на „че кажи още нещо де“.

Спрях и се загледах как минава през въртящата се врата. Излезе на улицата, пое наляво и се втурна, сякаш много бързаше.

Нямаше повече търговия. Добре. В портфейла ми лежаха три хиляди двеста и тридесет долара, които бях спечелил за една сутрин.

Но как се бях справил? Имам предвид каква ли е била най-високата сума, предвидена за представлението по телевизията? Бях ли се доближил до нея?

Имах един познат, който би могъл да разбере — Морис Зеблото.

Морис Зеблото е бизнесмен като мене, само че е театрален агент, хитрец, истински хитрец. Вместо да предлага отпадъчна медна жица например или правото на строеж върху ъглово място в Бруклин, той продава таланти. Продава група танцьори на някой хотел в планината, пианист на някой бар, дисководещ или комик за късната вечерна програма на някоя радиостанция. Наричат го Морис Зеблото заради костюмите му от груб вълнен плат, които носи всеки ден зиме и лете. Твърди, че му придавали индивидуалност.

Обадих му се от телефонната кабина в дрогерията и му обясних всичко, което знаех за представлението.

— Всъщност искам да науча...

— Няма какво да научиш — прекъсна ме той. — Няма такова предаване, Бърни.

— Има, по дяволите, Морис. Сигурно не си чул за него.

— Няма такова предаване. Нито се подготвя, нито го репетират — никъде. Слушай, преди дадено представление да стигне до стадия, когато започнат да раздават толкова пари, то трябва да си осигури място, да закупи време в ефира. А преди да се закупи време в ефира, организаторът трябва да подготви нещо като проектна документация. Около това време ме викат, за да търся изпълнители — пък и ще съм научил от двадесетина различни места. Не се опитвай да ме учиш на собствения ми занаят, Бърни. Когато казвам, че няма такова предаване, значи няма.

Беше толкова страхотно уверен. Внезапно ми хрумна една налудничав мисъл, но я отхвърлих. Не. Само това не. Не.

— Тогава става въпрос за вестник или университетска анкета, както предположи Рикардо?

Той се позамисли. Нямах нищо против да седя в задушната кабина и да чакам; Морис Зеблото имаше умна глава.

— Тия идиотски документи, разписките... вестниците и университетите не постъпват по такъв начин. Нито откачените. Струва ми се, че са те преметнали. Бърни. Не зная по какъв начин, но са те преметнали.

Това ми беше достатъчно. Морис Зеблото можеше да подуши измама и под десетметрова изолация от стъклена вата. Никога не грешеше. Никога.

Затворих телефона, седнах, замислих се. Налудничавата мисъл се върна в главата ми и избухна.

Група типове от космическото пространство, да кажем, че искат да завладеят Земята. Трябва им за колония, курорт, кой, по дяволите, знае за какво им е? Имат си някакви причини. Достатъчно силни и развити са, за да се приземят и направо да я завземат. Но не искат да прилагат груба сила. Трябва им законна сделка.

Добре. Тия типове от космическото пространство може би им трябва да имат само парче хартия от едно-единствено упълномощено човешко същество, което с подписа си да им прехвърли Земята. Не, не

е възможно да е така. Каквато и да е хартийка? Подписана от кой да е негодай?

Тикнах десетцентовата монета в телефонния автомат и набрах номера на Рикардо в колежа. Нямах го. Казах на телефонистката, че е много важно; тя ми отвърна добре, да почакам, ще позвъни по другите стаи и ще се опита да го намери.

„Всичките тия неща — продължавах да си мисля, — мостът «Златната врата», Азовско море, бяха само въдицата, също като номера с двадесетте долара за пет.“ Има само един сигурен начин да разбереш какво иска търговецът — когато престане да говори, затвори магазина и се разкара.

При Ексар това беше Земята. Колко само ги надрънка за допълнителни права на Луната! Беше ги измислил само за да прикрие истинската си цел, за да има с какво да се пазари.

Така ме беше обработил Ексар. Сякаш специално беше разучил как работя обикновено. Трябвало е само от мен да направи покупката.

— Но защо именно от мен?

Всичко онова в разписката за правото ми на продажба, за професионалния ми статут какво означаваше, по дяволите? Аз не съм собственик на Земята; не се занимавам с продажба на планети. Преди да можеш да продадеш някоя планета, трябва да я притежаваш. Такъв е законът.

Така че какво ли съм могъл да продам на Ексар? Не притежавам никакво недвижимо имущество. Дали ще ми вземат кантората, ще предявят иск към частта от тротоара, по който се разхождам, ще наложат възбрана върху масата, на която си пия кафето в бара? Това ме върна към първия въпрос. Кой са тези типове? Кой са те, по дяволите?

Телефонистката накрая издири Рикардо. Беше раздразнен.

— Участвувам в едно заседание, Бърни. Да ти се обадя ли покъсно?

— Слушай само за секунда — помолих го аз. — Попаднал съм в нещо, което не зная къде ще ме закара. Нуждая се от съвет.

Заговорих бързо — чувах отдалеч високи гласове — и му разправих всичко, което се бе случило след първото ми обаждане сутринта. Как изглеждаше и миришеше Ексар, странния портативен телевизор, който имаше, как се отказа от всякакви права върху Луната,

щом се увери, че е купил Земята. Какво ми каза Морис Зеблото, подозренията, които се надигаха у мен, всичко.

— Единственото нещо — позасмях се аз, за да покажа, че не го смятам за сериозно — е кой съм аз, че да сключвам подобна сделка?

Той, изглежда, здравата се позамисли.

— Не зная. Бърни, възможно е. Всичко пасва. Спомни си за ООН.

— Какво за ООН? Каква връзка има с ООН?

— Връзката на ООН с положението. Ами... онова изследване на ООН преди две години, в което си сътрудничихме.

Говореше със заобикалки заради колегите си. Но го разбрах. Разбрах го.

Ексар още от начало трябва да е знаел за сделката, към която ме бе насочил Рикардо — да се разпродаде старото канцеларско оборудване на Обединените нации тук в Ню Йорк. Бяха ми издали нещо като пълномощно. Някъде в архивата имаше къс хартия, бланка на Обединените нации, в която се твърдеше, че аз съм техен упълномощен агент по продажбата на излишъци и употребявани инсталации и оборудване.

Ама че законно основание!

— Мислиш ли, че ще мине за законно? — попитах Рикардо. — Мога да си представя Земята като употребявани инсталации и оборудване. Но не и като излишък!

— Международното право е объркана работа. Бърни. А това може да се окаже още по-сложно. Разумно е да вземеш някакви мерки.

— Но какви? Какво трябва да направя, Рикардо?

— Бърни — рече той и гласът му прозвуча много разгневено, — казах ти, че съм в заседание, дявол да го вземе! Важно заседание! — И ми затвори телефона.

Излетях от дрогерията като бесен, втурнах се в едно такси и отново се отправих към хотела на Ексар.

От какво се опасявах най-много? Не знаех, дотолкова ме беше обзела истерия. Тази работа беше твърде голяма за мъничък човек като мен, прекалено опасно голяма. Името ми щеше да се разнесе като на най-големия будала в историята. Кой щеше след това отново да ми се довери, за да сключва сделки с мен? Имах чувството, сякаш някой ми е поискал да му продам някаква снимка, съгласил съм се и се е оказало,

че всъщност снимката е на свръхсекретна ядрена ракета. Сякаш по грешка съм продал родината си. Само че беше още по-лошо — бях продал цялата си родна планета. Трябваше да я купя обратно — на всяка цена!

Когато влязох в стаята на Ексар, разбрах, че се готви да напуска. Натикваше портативния телевизор в една от онези смешни евтини торби от изкуствена кожа, дето ги продават в универсалните магазини. Оставих вратата отворена, за да е светло.

— Сключихме сделката — рече той. — Свършено е. Никакви сделки повече.

Останах на вратата, за да не може да излезе.

— Ексар — подех аз, — слушайте какво успях да разбера. Първо, вие не сте човек. Като мен, искам да кажа.

— Много повече съм човек от вас, приятелю.

— Може би, но не сте от Земята — това искам да изтъкна. Защо ви е нужна Земята...

— На мен не ми трябва. Аз съм агент, представлявам нечии интереси.

И ето ти го казано право в очите, ти беше прав Морис! Зяпах в рибешките му очи, които просто ми се навираха в лицето.

— Вие сте нечий агент — повторих бавно аз. — Чий? За какво им е притрябвала Земята?

— Това си е тяхна работа. Аз съм агент. Просто купувам за тях.

— На комисионна ли работите?

— Не се трудя само заради здравето си.

„Сигурно е, дявол да го вземе — помислих си аз, — че не се трудиш заради здравето си. Кашлицата, тиковете и потръпванията...“ Внезапно разбрах какво означаваха. Не беше свикнал с нашия въздух. Също както когато отида в Канада — веднага получавам разстройство. От водата или от нещо друго.

Мръсотията по лицето му беше нещо като плажно масло! Предпазно средство срещу слънчевата светлина. Спуснати щори, намазано лице и мръсотия по целите му дрехи, за да отговарят на лицето.

Ексар не беше скитник. Точно обратното. Аз бях скитник. „Мисли бързо, Бърни — казах си аз. — Тоя тип те преметна здравата!“

— За колко работите, десет процента?

Не последва отговор. Облегна се на мен, дишаше шумно и потръпваше.

— Ще ви дам повече от всяка уговорка, която имате, Ексар. Знаете ли колко ще ви дам? Петнадесет процента! Не обичам да гледам как някой се разкарва за някакви си нещастни десет процента.

— Ами етиката — рече той прегракнало. — Имам клиент.

— Виж ти, кой ми говори за етика! Някакъв тип купува цялата проклетата Земя за две хиляди и седемстотин! Това ли наричате етика?

Разгневи се истински. Остави торбата на земята и удари с юмрук по дланта на другата си ръка.

— Не, това наричам търговия. Сделка. Правя ви предложение, вие го приемате. Отивате си щастлив и смятате, че сте спечелили. Внезапно, ето ви отново, плачете, че не е било сериозно, продали сте твърде много за тази цена. Толкова по зле за вас! Аз съм етичен, не искам да си имам работа с ревльовци.

— Не съм ревльо, а беден нещастник, който се опитва да изкара някоя пара, за да преживее. И се сблъсках с едра риба от друг свят, която разполага с всякакви хватки и номера.

— Ако вие разполагаете с хватките и номерата, нямаше ли да ги използвате?

— Има неща, които не бих направил. Не се смейте, Ексар, говоря сериозно. Не бих измамил болник, поставен на изкуствен бял дроб. Не бих преметнал нещастника с килерче вместо кантора, като го подмамя да ми продаде цялата си планета.

— Вие наистина я продадохте — рече той. — Тази разписка ще бъде зачетена навсякъде. Освен това разполагаме с необходимите средства, за да накараме да я зачетат. Щом моите клиенти встъпят във владение, с човешкия род е свършено, ще бъде ликвидиран и ще го забравят. И вие ще бъдете виновникът.

На прага на хотелската стая беше горещо и се потях ужасно. Но внезапно се почувствувах по-добре. Досетих се, че Ексар е готов да потъргува с мен. Ухилих му се.

Цветът на лицето му се попромени под мръсотията.

— Какво предлагате все пак? — попита той, като се закашля. — Назовете някаква сума.

— Вие предложете цената. Стоката е у вас, а парите са у мен.

— Ъхъ! — изръмжа той нетърпеливо и ме избута от вратата. Беше много силен! Затичах се след него към асансьора.

— Колко искате, Ексар? — попитах го, докато се спускахме.

Повдигна рамене.

— Имам цяла планета и купувач за нея. Вие сте в затруднение. Който си е надробил попарата, той трябва да си я сърба.

Мръсник! За всеки мой ход имаше готов контраход.

Върна ключа от стаята си и аз го последвах на улицата. Тръгнахме надолу по „Бродуей“, предложих му трите хиляди двестата и тридесет долара, които ми бе платил, а той отвърна, че не може да си изкарва прехраната, като по цял ден само прехвърля насам-натам една и съща сума пари.

— Три хиляди и четиристотин? — предложих му аз. — Ами, да кажем, три хиляди четиристотин и петдесет?

Той продължи да върви.

Щях да умра, ако не успея да го накарам да каже някаква сума, каквато и да е. Изтичах пред него.

— Ексар, хайде стига сме се мамили взаимно. Ако нямате желание да продавате, въобще нямаше да говорите с мен. Кажете си цената. Каквато и да е, ще я платя.

Най-после предизвиках реакция.

— Сериозно ли говорите? Няма ли да се опитате да се отметнете?

— Как мога да се отметна? Хванат съм в капан!

— Добре тогава. Ще ви направя услуга, а и ще си спестя дългото пътешествие до моите клиенти. Какво ще бъде справедливо за вас, за мен и за всички? Да кажем, осем хиляди точно?

Осем хиляди — почти точно толкова пари, колкото имах в банката. Познаваше банковата ми сметка до последната операция. Знаеше и точно какво мисля.

— Щом като си решил да търгуваш с някого — обясни той между две изкашляния, — трябва да го поправиш. Имате осем хиляди и още малко. Сумата не е голяма, когато става въпрос да си спасиш главата.

Кипях от гняв.

— Не е много ли? Тогава нека ви уведомя, мръсен благодетелю, че няма да ги получите! Зная, че би трябвало да се оставя да ми

одерете малко кожа. Но не и да ми вземете последния цент, който притежавам, няма да се съглася нито заради вас, нито заради цялата Земя, заради никого!

Един полицай се приближи, за да разбере защо викам, и трябваше да се успокоя, докато отmine. Едва не извиках „Помощ! Полиция! Нападат ни извънземни същества!“ Как ли щеше да изглежда улицата, на която стояхме, след десет години, ако не успея да измъкна разписката от Ексар.

— Ексар, с моята разписка вашите клиенти ще завземат Земята и мен ще ме обесят. Но аз имам само един живот и той се състои в купуване и продаване. Без капитал не мога да купувам и да продавам. Като ми вземете капитала, за мен ще бъде съвсем безразлично кой ще притежава Земята.

— Кого си мислите, че залъгвате? — подхвърли той.

— Никого не залъгвам. Честна дума, това е чиста истина. Щом ми вземат капитала, за мен ще е безразлично дали съм жив, или не.

Последната мента май мина. Докато му пеех всичко това, очите ми действително се насълзиха. Пожела да узнае колко капитал ми е нужен — петстотин? Отвърнах му, че не бих могъл да работя и един ден дори без седем пъти по толкова. Тогава ме попита дали наистина се опитвам да си върна загубената планета, или днес е рожденият ми ден и очаквам да ми направи подарък.

— Не ми давайте подаръците си на мен — отвърнах му аз. — Давайте ги на дебели хора. Ще им бъде по-полезно, отколкото да пазят диета.

Продължихме в същия дух. И двамата посиняхме от приказки, кълняхме се във всичко, спорехме, пазаряхме се. Битката беше равностойна и всеки от двамата можеше да се поддаде пръв.

Но и двамата издържахме, докато накрая стигнахме до сума, каквато още отначало бях предвидил, може би малко повече.

Шест хиляди сто и петдесет долара.

Това беше цената, която ми определи Ексар. Окончателната. Можеше да бъде и по-зле.

Дори и след това едва не развалихме сделката, когато стана въпрос за плащането.

— Банката ви не е далеч. Ще стигнем, преди да затворят.

— Защо да получа сърдечен пристъп от бързана? Чекът ми е ценен като злато.

— На кой му е потребно късче хартия? Искам парите в брой. Нищо друго освен пари в брой.

Накрая успях да го убедя да приеме чек. Написах го; той извади и ми върна всички разписки — всичките. Всяка разписка, която бях подписал. После си взе малката чанта и си тръгна. Право надолу по „Бродуей“, без дори да се сбогува. Делови човек беше Ексар и нищо друго. Нито веднъж не се обърна да погледне назад.

Делови човек. Следващата сутрин научих, че веднага отишъл в банката и прехвърлил чека ми на свое име. Какво ще кажете за това? Не можех нищо да направя, дявол да го вземе — загубих шест хиляди сто и петдесет долара. Само защото бях поговорил с някого.

Рикардо каза, че съм бил Фауст. Излязох от банката, като си биех главата с юмрук, обадих се на Рикардо и на Морис Зеблото и ги поканих да обядват с мен. В скъпия ресторант, който избра Рикардо, им разправих цялата история.

— Ти си Фауст — каза той.

— Какъв Фауст? — попитах го. — Кой Фауст? Защо Фауст?

Така че, естествено, трябваше да ни разправи всичко за Фауст. Само че аз бях нов вид Фауст от двадесети век — американски. Другите Фаустовци искали да знаят всичко. А аз исках да имам всичко.

— Но накрая не спечелих нищо — изтъкнах аз. — Измамиха ме. Измамиха ме с шест хиляди сто и петдесет долара.

Рикардо хлъцна и се облегна назад.

— О, мое скъпо злато — прошепна той. — О, мое скъпо злато.

— Какво?

— Цитат, Бърни. От „Трагичната история на доктор Фауст“ на Марлоу. Забравих контекста, но ми се струва подходящ. „О, мое скъпо злато.“

Преместих погледа си от него към Морис Зеблото, но никога никога не може да каже кога Морис Зеблото е озадачен. Всъщност с дрехите си от груб вълнен плат и тежкия си замислен поглед той повече прилича на професор от Рикардо. Рикардо, така да се каже, е доста конте.

Двамата заедно притежаваха повече сиво вещество и способности, отколкото бих могъл да се надявам. Затова плащах майка

си и баща си за тоя обед, въпреки всичките ми загуби от Ексар.

— Морис, кажи истината. Разбираш ли го?

— Какво има за разбиране. Бърни? Нали ти казах цитата за златото. Може би отговорът се крие в него.

Погледнах Рикардо. Той лапаше с настървение италианския пудинг. По два долара струваха пудингите в този ресторант.

— Да приемем, че не е от нашата планета — рече Морис Зеблото. — Да приемем, че е дошъл от космическото пространство. Добре. Тогава защо ще са му на такова същество щатски долари? Какъв ли им е обменният курс при тях?

— Искаш да кажеш, че са му трябвали, за да купи нещо тук на Земята?

— Точно това искам да кажа. Но въпросът е какво му е трябвало. Какво има на Земята, което да му е необходимо?

Рикардо дояде пудинга и обърса устните си със салфетка.

— Смятам, че си на прав път, Морис — каза той и аз насочих вниманието си към него. — Можем да приемем, че принадлежи към много по-развита от нашата цивилизация. Която смята, че не сме още готови да узнаем за нея. Забранила е да се посещава примитивната малка Земя — ограничение, което само отчаяни престъпници биха се решили да нарушат.

— А откъде ще се вземат такива престъпници, Рикардо, ако са толкова напреднали?

— Законите пораждат закононарушители, Бърни, също както кокошката снася яйца. Цивилизацията няма нищо общо с това. Започвам да го разбирам този Ексар. Безпринципен авантюрист, звездна версия на главорезите, плували из южната част на Тихия океан преди стотици години. От време на време някой кораб се разбивал в рифовете и някой кръвожаден опортюнист от Бостон оставал за цял живот сред примитивните, изостанали племена. Сигурен съм, че ще можете да си представите всичко останало.

— Не мога. И ако нямаш нищо против, Рикардо...

Морис Зеблото каза, че иска още една чаша бренди. Поръчах му я. На лицето му се изписа подобие на усмивка, защото Морис Зеблото не се усмихваше, и поверително сподели с мен:

— Рикардо разбра работата, Бърни. Постави се на мястото на тоя тип Ексар. Космическият му кораб се поврежда на някаква си

незначителна планетка, като по начало законът му забранява дори да се доближава до нея. Той би могъл да го позакърпи някак си с налични материали, но трябва да ги купи. Ако се вдигне шум, ако стане скандал, веднага ще го пъхнат в междузвездния дранголник. Да кажем, че това си ти, Ексар, какво би направил?

Започнах да разбирам.

— Ще продавам и ще търгувам. Медни гривни, низи от мъниста, долари... всичко, до което мога да се докопам, за да закупя местните материали, ще търгувам, ще правя сделка след сделка. Може би ще започна с някакво съоръжение от кораба, после ще намеря някаква новост, която да се хареса на туземците. Но всичко това са земни, човешки познания за търговията.

— Бърни — рече ми Рикардо, — на времето индианците са продавали кожи от бобри за красиви дрънкулки точно на мястото, където сега се издига борсата. Уверявам те, че в света на Ексар също има някаква търговия, но и най-простата ѝ форма ще накара сливането на нашите корпорации да изглежда като игра на дама по уличния тротоар.

Исках всичко да си изясня.

— Значи още отначало ме е набелязал за жертва — промърморих аз. — Хванал ме е на въдицата си свръхизмамник.

Рикардо кимна с глава.

— Измамил те е търговец-Мефистофел, летящ върху светкавиците на небесата. Трябвало му е да удвои капитала си, за да има достатъчно пари за поправката на кораба. Разполагал е с най-съвременни средства в областта на търговията.

— Всъщност Рикардо казва — разнесе се тихият глас на Морис Зеблото, — че тоя тип, дето те е преметнал, е бил много по-голям търговец от теб.

Раменете ми се смъкнаха, сякаш се плъзнаха надолу по ръцете ми.

— Каква е разликата, дявол да го вземе — казах аз. — Дали ще те настъпи кон, или слон, все си настъпен.

Платих сметката, посъвзех се и си тръгнах.

После започнах да си задавам въпроса, дали наистина всичко е било така. И двамата се забавляваха от моята роля на междупланетен

глупак. Рикардо е гениален, Морис Зеблото е много хитър, но какво от това? Идеи, да, имаше. Но факти — не.

Но ето и един факт.

В края на месеца получих извлечение от банковата си сметка с чека, който бях дал на Ексар. Беше го прехвърлил на един склад за стоки в района на „Кортланд стрийт“. Знаех този склад. Бях купувал някои неща от него. Отидох и ги попитах за тази работа.

Обикновено те се занимават с преоценени електронни устройства. Казаха, че Ексар е купил точно такива неща. Огромна поръчка за транзистори, трансформатори, съпротивления, печатни схеми, проводници, инструменти — все такива неща. Объркани части, които не вървят заедно. Продавачът беше останал с впечатлението, че става въпрос за спешни поправки и затова купува най-близките до необходимите му компоненти. Платил голяма сума за транспорт до някакво затънтено селище в северната част на Канада.

Това вече е факт, трябва да го призная. Но има и още един.

Както казах, вече бях търгувал с този склад. Цените са им от най-ниските. И защо, мислите, могат да продават толкова евтино? Отговорът е само един — защото купуват евтино. Купуват на най-ниските цени; не ги е грижа въобще за качеството; интересува ги само каква ще бъде печалбата. Лично съм им продавал купища електронни боклуци, които не можех да пробутам на никой друг, бракувана стока, едва ли не опасна — това е мястото, където продаваш, след като си се отказал от всякаква печалба, защото и на тебе по начало са ти пробутали негодна стока.

Схващате ли каква е работата? Започвам отново да се чувствавам по-добре.

Както аз го разбирам, ето го нашия Ексар в космическото пространство. Поправил е кораба си, поне достатъчно, за да излети, и се е отправил към следващата голяма сделка. Двигателите бръмчат, корабът лети и той си седи в него с широка усмивка върху мръсното лице; мисли си как ме праметна, колко лесно при това.

Къса се от смях.

Внезапно се разнася скърцане, замирисва на изгоряло. Онази схема, дето управлява предния двигател — в нея един от проводниците е с много тънка изолация, прогоряла е и схемата отива по дяволите.

Той се плаши. Включва спомагателните двигатели. Но те не се задействуват — знаете ли защо? Транзисторите, които е използвал, са свършили, пък и по начало не са били добра стока. Буф! Късо съединение в задния двигател. Прас! Дефектен трансформатор се стапя в средата на кораба.

А той е на милиони километри в празното пространство, няма резервни части, инструментите му се чупят в ръцете — и няма жива душа, която да измами.

А аз съм си в кантората, мисля си за всичко това и се късам от смях. Защото е възможно, може да се случи така, че повредата в кораба да се дължи на някои електронни елементи, които лично аз, търговецът Фауст, съм продал по някое време на онзи склад.

Само толкова искам. Точно така да стане.

Фауст. Ще му дам аз един Фауст тогава. Ще му го хвърля в лицето този Фауст. Ще го ударя по главата с тоя Фауст и ще му я спускам. Ще му дам аз един Фауст!

Лошото е само, че никога няма да разбере. Със сигурност зная само, че аз съм единственият човек в историята, който е продал цялата планета.

И я е откупил обратно.

---

[1] В САЩ някои собственици на дрогерии имат право да правят нотариални заверки. Б.пр. ↑

Публикувано в списание „Наука и техника“, броеве
18,19,20,21/1982 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.